

חריגות אתיות במרחב הבנוי

אדריכלית ורד פלוק

גיאומטריה מכניסת אורחים

"אנחנו חיים בעידן של סלידה מסיכונים", אמר רם קולהאס אוצר הביאנלה לאדריכלות השנה. "אני חושב שבעולם האדריכלות אנחנו פועלים כעת לאורם של שלושה 'ערכים' בלבד: נוחות, ביטחון וקיימות. באופן בסיסי הם החליפו את הערכים המסורתיים שנטבעו בצרפתית: Liberté, égalité, fraternité - חירות, שוויון ואחוה".

לאלה המצויים בפרקטיקה האדריכלית הדברים מצלצים כמוכרים. קובץ התקנות לתכנון ולבנייה עתיר בתקנים שתומכים בנוחות, ביטחון וקיימות, אבל דל מאד בתקני חירות ושוויון. צוותי התכנון כוללים באופן שיגרתי יועצי ביטחון, יועצי בטיחות, יועצים לבנייה ירוקה וקיימות, אבל מתי בפעם האחרונה נתקלתם ביועצי שוויון או הכנסת אורחים?

הסלידה שלנו מסיכונים, מובנת ככל שתהיה, מניעה מנגנון בנייה ששואף למזער את החיכוך בין גורמים שונים עם שאיפות ומאויים שונים. כדי להימנע מסיכוכים, יזמים מעדיפים לבנות פרויקטים עבור קהל אחד ככל האפשר, בעל אינטרס ומכנה משותף. הדבר מוביל לאדריכלות של מתחמים מנותקים זה מזה: מתחמי תעסוקה, מתחמי מגורים, מתחמים מסחריים וכן הלאה. כל מתחם כזה שואף להיות מגודר ומופרד, ומוזמן לתוכו רק מי שיש לו זיקה מיידית לתכלית שלשמה הוא קיים. כל השאר נדחים על הסף באמצעות מנגנוני מיון ואבטחה. כך למשל, אל מתחם הקניון מוזמן מי שבא לצרוך; לקריית החינוך מי שבא להתחנך; למרכז בריאות מי שבא להבריא, וכן הלאה. המרחבים החד מימדיים האלה נוחים ובטוחים - אבל חסרה בהם נשמת אפו של המרחב העירוני - הם נטולי אתיקה של הכנסת אורחים ללא תנאים.

בית המוסדות הלאומיים, המלך ג'ורג' פינת קק"ל, ירושלים, 1928-36

למעלה: דוגמה מאירת עיניים לאדריכלות אתית מכניסת אורחים, שבה המרחב הפתוח לציבור היווה מרכיב מרכזי בתכנון ולב הפרויקט.
'אדריכל': יוחנן רטנר.
בעמוד השמאלי: 'תיכונט' אלטרמן, צפון תל אביב. 2012.
אלייקים אדריכלים

חדירים כאלה מתירים לאחר להיכנס לתחום, תוך הפרייה הדדית בין הפרטי והציבורי.

זה המקום גם לציין לטובה את פעולתן של ועדות התכנון המחוזיות והמקומיות המטילות על יזמים חובה ליצירת 'זיקות הנאה' ציבוריות תמורת זכויות בנייה מוגדלות במגדלי יוקרה. כאלה הן למשל זיקות הנאה העוברות דרך מגדל המגורים G בתכנון האדריכלים בר-אוריין ורני זיס, ורובע "לב העיר" בתכנון אדריכלית עדה כרמי-מלמד. זיקות הנאה אלה, בוקעות מקום לציבור במגרשים בבעלות פרטית, ואלהן לא אחת מתווספות גם מטלות שימור של מבנים היסטוריים.

גם אם לא ניתן להגדיר את מגדלי היוקרה האלה המיועדים לקהל עתיר משאבים וממון כפעילות אתית (במיוחד לא לאור מחאת הדיור), זיקת ההנאה לציבור היא רעיון אתי מיסודו.

לצד הביקורת המוצדקת שניתן להפנות כלפי פרויקטים המיועדים לקהל הומוגני עתיר משאבים וממון, הרעיון שעומד בבסיס של זיקת ההנאה לציבור, הוא רעיון אתי מיסודו. אבל מבחנו האמיתי נמצא במימוש בפועל של חלל עירוני שמארח עוברי אורח בלב המרחב הפרטי. זה מבחן פשוט מכיוון שלאירוח יש סימנים מובהקים: צל, מקום לישיבה, מי שתייה, ואם אפשר – לפעמים גם כוס קפה וחיוך מאיר פנים.

Above: TichoNet Alterman, Tel Aviv North, 2012
Elyakim Architects.

Right page: National Institutions, King George St. JNF, Jerusalem, 1928-36
A fine example of ethical hospitable architecture, where open public space constitutes a key component in the design and heart of the project.
Architect: Yohanan Ratner

של המילים 'קנייה' ו'חניון'. ואכן לכך הצטמצם המבנה: אובייקט אטום ומסוגר שמוקף מכל צדדיו במגרש חנייה נרחב, ואינו משרת דבר מלבד התכלית המסחרית שלשמה הוא הוקם. ניתן אף להרחיק לכת ולומר שהמבנה העצום – שהכפיל בינתיים את שטחו – לא רק אדיש לסביבתו, אלא מזיק להתפתחותה האורבנית, משום שהוא מאיין את דופן הרחוב, קוטע את הרצף הבנוי ומותיר את האזור מוקצה מסביבתו.

לעומתו, קניון ערים בכפר סבא שתוכנן בשנת 2002 על ידי אדריכל משה צור, ומשרת אף הוא את אותה מטרה מסחרית, שונה ממנו בתכלית. הוא מגדיר במרכזו כיכר ציבורית פתוחה המתחברת לרחוב ראשי, ומקיימת במהלך כל שעות היממה הכנסת אורחים של ילדים, צעירים, מבוגרים וקשישים, ללא כל צורך בבדיקה ביטחונית.

חריגה שמעבר לתכלית המוגדרת של הבניין ניתן לראות גם בכמה מרכזי תרבות בעולם, כאלה שאינם מתכנסים לתוך עצמם אלא פונים אל המרחב הציבורי הפתוח לכל. ביניהם המרכז לאמנות עכשווית בבוסטון בתכנון משרד דילר-סקופידיו-רנפרו (2006), או מרכז בוסאן לקולנוע שתוכנן על ידי קופ הימלב(ל)או בדרום קוריאה (2011).

הכנסת אורחים היא, אם כן, מבחנה האמיתי של אדריכלות אתית. בצורתו האופטימלית, המרחב הציבורי מחלחל אל תוך המבנה ועובר דרכו. דוגמה לכך אפשר לראות בפקולטה לאדריכלות ואמנות באוניברסיטת מונטריי במקסיקו שהושלמה לאחרונה על ידי טדאו אנדו, אבל גם ב"ס צפון מערב בתל אביב, בתכנון אליקים אדריכלים. תוך איתגור הדגם השכיח של בית ספר הניצב כאובייקט במרכז מגרש, מוקף חצר מגודרת – בית הספר הזה מגדיר דפנות כיכר עירונית, תוך שהוא מאפשר מעבר ציבורי דרכו, וזאת, בלי להפר את תקנות הבטיחות המחייבות הפרדה בין התלמידים לסביבה.

ראוי לציין שהיעדר מימד אתי מונח כבר בתשתית התכנון האורבני. כלומר, בהגדרות התב"ע ואף לפני כן, בשיטת הפרצלציה שמגדירה את חלוקת המרחב על פי הקריטריון הבודד של בעלויות הקרקע. השיטה הזאת כופה למעשה על מערך הבנייה את ההפרדה האקוטית בין הפרטי לציבורי, ומקשה על תמרון תכנוני במגרשים מצומצמים עם קווי בניין ותכנית מגבילים.

פריצת הגבולות מתאפשרת, לפיכך, רק בעידוד רשויות התכנון, והאחריות לשנות את פני הדברים מוטלת בעיקר עליהם. בין הפרויקטים המעטים שמצליחים להבקיע סדק בסדר המרחבי, לפעמים באקט מינורי בלבד אבל משמעותי, ניתן למנות את: כיכר ציון ברחוב יבנה בתל אביב; דובנוב 8 בתכנון אדריכל דן איתן, קבוצת תו ובניצוח אדריכל העיר דאז – אדריכל סרג'יו לרמן; ובית ספר קלישר בתכנון קיסלוב-קיי אדריכלים, בשיתוף עם אדריכלית הנוף יעל מוריה. פרויקטים

על מושג האתיקה למדתי מד"ר דרור פימנטל, במסגרת סדרת הרצאות על אדריכלות ופילוסופיה שהעברנו השנה ביחד בגלריית "החללית" בירקון 70 בתל אביב. "האתיקה אינה מערכת של חוקים. למעשה אין בה באופן עקרוני אפילו חוק אחד. משמעותה – נקיטת עמדה כלפי האחר משום שהיא נידונה במונחים של הכנסת אורחים וקבלת פנים. היחס האתי כלפי האחר הוא 'יחס בלא יחס' – מצב שבו מצד אחד אין אדישות כלפיו, אבל מצד שני גם לא עמדה עויינת".

באדריכלות, 'האחר' הוא הציבור הנע במרחב הציבורי, לפיכך אדריכלות אתית מתקיימת כאשר ישנה חריגה מתכלית הבניין (או קבוצת בניינים) לטובת הכנסת אורחים וולונטרית של עוברי אורח.

הרצון לחריגה אדריכלית, בכלל, הוא פנטזיה יצירתית שמלווה את תולדות האדריכלות משחר ימיה; ביטוי לדחף האנושי 'לצאת מהקופסה' ולמתוח את גבולות ההיתכנות.

המרחבים הבנויים מוצפים בניסיונות צורניים שכאלה. דוגמאות בולטות לכך הן תיאטרון גוטרי של אדריכל ז'אן נובל במינסוטה (2006) או המרכז לקולנוע שתכננו האדריכלים דלונגן ומאיסל באמסטרדם (2011). בשניהם לחריגה הצורנית יש ערך שיווקי, שבלתו כנראה לא היינו מודעים אליהם. אבל, בהיותם מנותקים מהסביבה, לא מושקעת בהם שום מחשבה אתית, שבמרכזה, כאמור, נמצאת הכנסת האורחים.

דוגמה מאירת עיניים לאדריכלות אתית שמחריגה את עצמה לטובת אירוח וולונטרי של 'אחרים', היא בית המוסדות הלאומיים בקרן הרחובות המלך ג'ורג' והקרן הקיימת בירושלים. המבנה הדו-קומתי בתכנון אדריכל יוחנן (אויגן) רטנר, הוא פרי של תחרות שנערכה ב-1928 ובה השתתפו רוב האדריכלים שפעלו בארץ בשנות העשרים והשלשים. בניגוד ל-36 ההצעות האחרות שהתמקדו באובייקט הניצב במרכז המגרש, בהצעה הזוכה האובייקט המרכזי הוא חלל ציבורי פתוח הנפתח לרחובות הסמוכים ומזמין לתוכו אורחים מזדמנים ללא סינון ובקרה. כלומר, לב הבניין נמצא מחוץ לו.

לאורך השנים שבהן המבנה שימש כמרכז ההנהגה הציבורית, הציבור הרחב אכן אימץ את המקום, ולצד כנסים יזומים, התכנס בו להפגנות ולחגיגות ספונטניות. בהשוואה מכאיבה, אפשר להזכיר את מוסדות המדינה בגבעת רם – מנותקים, מגודרים ומתוחמים עד זרא.

הכנסת אורחים אינה נחלתם של מבני ציבור בלבד, והיא עשויה להתקיים בכל מבנה ללא קשר לתכליתו.

השאלה היא, האם למשל, פונקציה מסחרית כמו קניון יכולה לקיים חריגה אתית? המונח 'קניון' הוכנס לשפה העברית על ידי אדריכל דוד עזריאלי עם הקמתו של קניון איילון בשנת 1985, כהכלאה

**אגף הנוער והסדנאות
של מוזיאון תל אביב, דובנוב 8, תל אביב,
2009**

הסבת בית ספר משנות ה-50, יצרה מתחם מסביר פנים
הכולל ספסלי ישיבה מוצלים, גלריה לאמנות ובית קפה
שווק חיים.

אדריכלים: דן איתן, קבוצת תו.

**בעמוד השמאלי: רובע לב העיר, תל אביב,
2005**

שימור "בית התאומים" שתוכנן בשנות השלושים על
ידי אדריכל יוסף ברלין והמהנדס ריכרד פסובסקי, מומן
באמצעות בניית מגדל מגורים יוקרתי בתכנון אדריכלית
עדה כרמי מלמד. בתווך נבנתה כיכר ציבורית המתחברת
לרחבות הסמוכים. פעולת השימור שנעשתה על ידי
אדריכל אמנון בר-אור, יצרה מבנה "פתוח להצעות",
הכולל מסעדה, גלריה וחנות ספרים.

This page: Lev Ha'ir Domain,
Tel Aviv, 2005

Designed in the 30's by architect Joseph Berlin, Hateomim House, its conservation was funded by the construction of a luxury residential tower designed by architect Ada Karmi Melamede. At the heart of the complex, a square connecting adjacent streets. Conservation was carried out by architect Amnon Bar-Or, creating a structure - rentable for all - presently including a restaurant, a gallery, and a bookstore.

Right page: Youth and Workshops
Division of Tel Aviv Museum, 8
Dubnov, Tel Aviv, 2009

Conversion of a school from the 50's has created a welcoming domain with shaded benches, an art gallery and a bustling cafe.

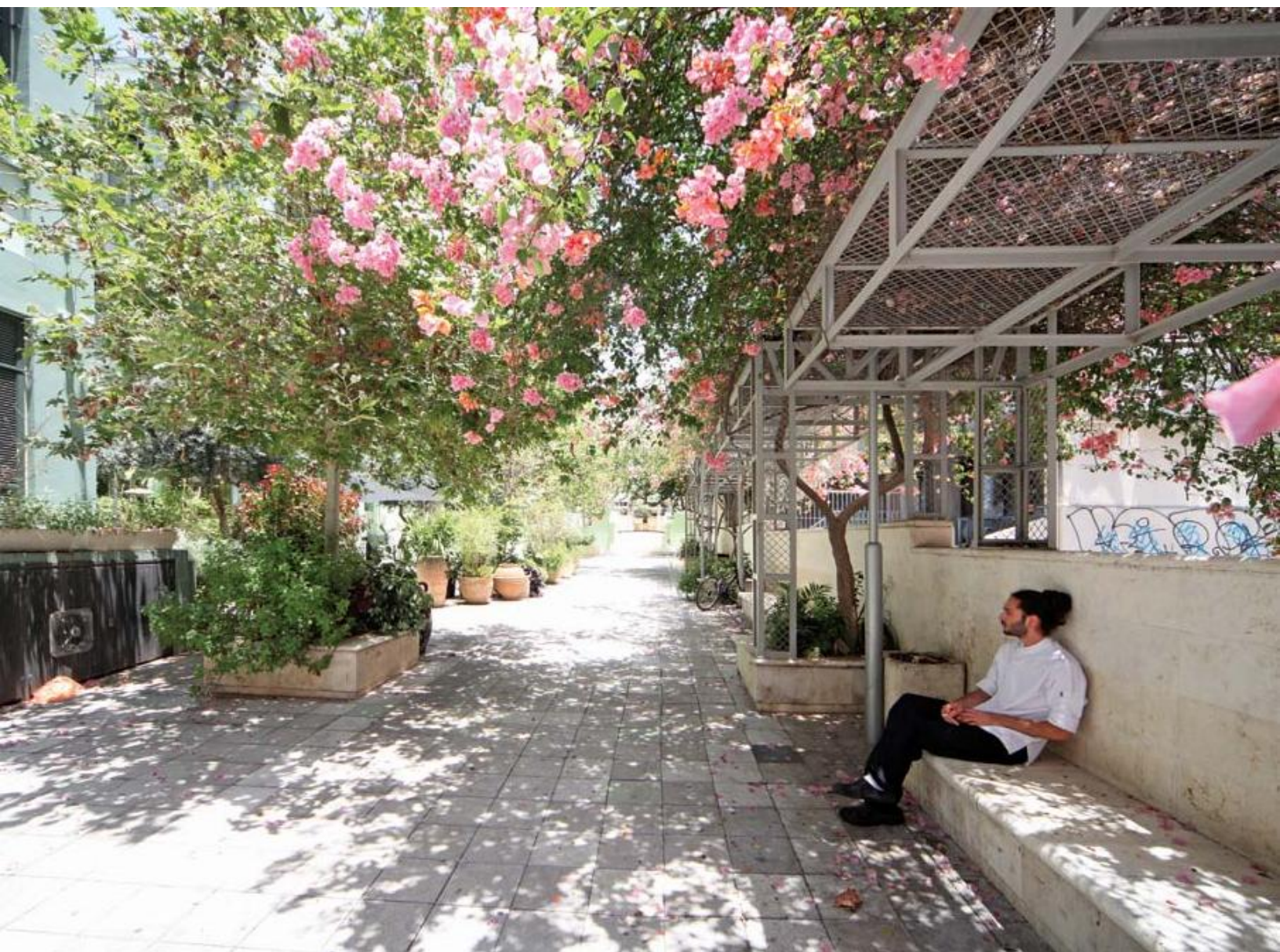
Architects: Dan Eytan, Tav Group

כיכר ציון, רח' יבנה, תל אביב, 2006

שימור קבוצת מבנים במהלך יזמי אחד, איפשר את ביטול ההפרדה ביניהם וצירופם לחלל ציבורי מארח. התוצאה – מקום מסביר פנים לעוברי אורח המספק מגוון של מקומות ישיבה, שפע של צל ובית קפה רומנטי.

אדריכל: גלעד דובשני

Zion Square, Yavne St., Tel Aviv, 2006

Preservation of several buildings facilitated separation with a welcoming public space for passersby, a variety of benches, plenty of shade and a romantic cafe.

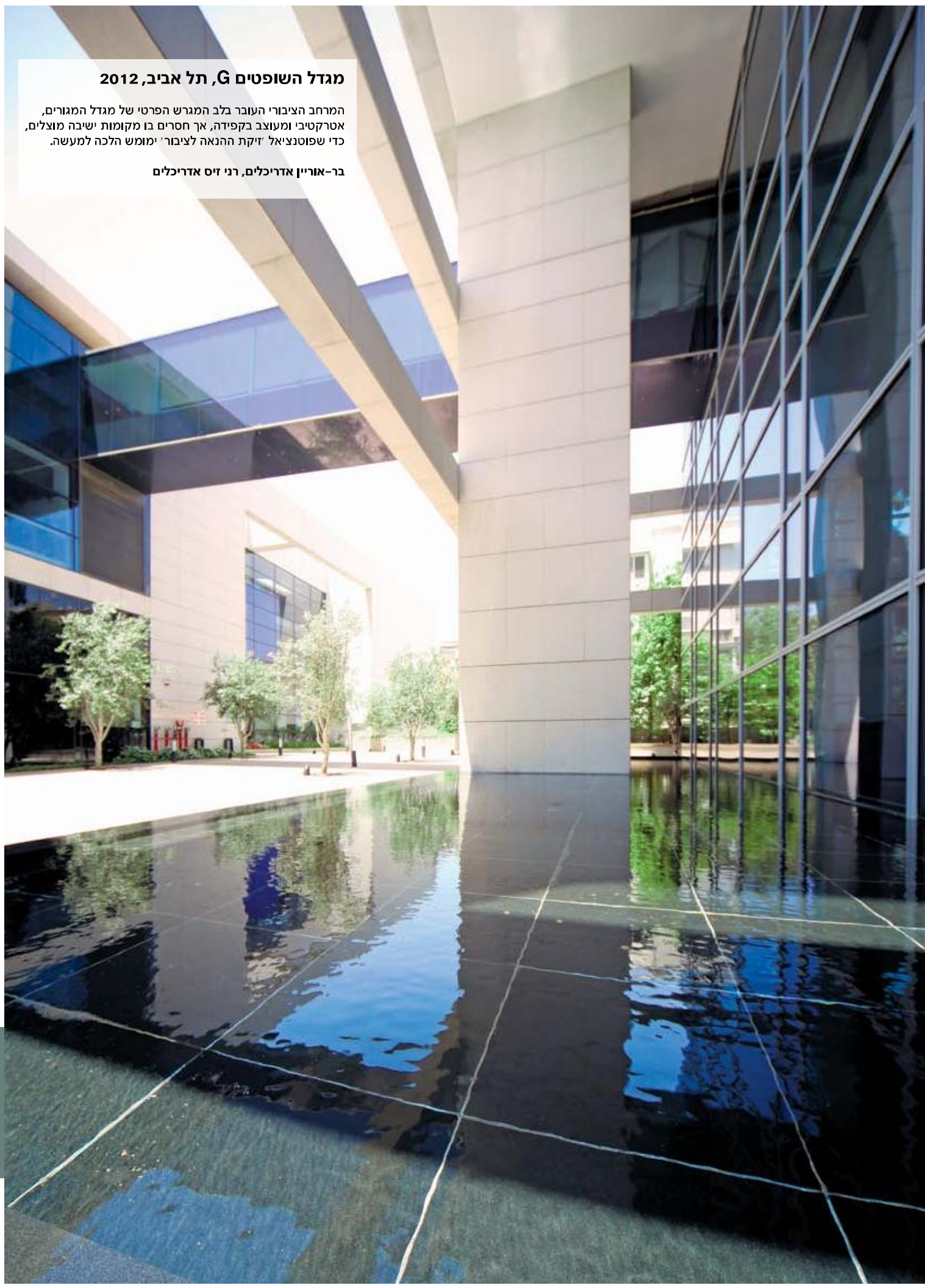
Architect: Gilad Dovshani

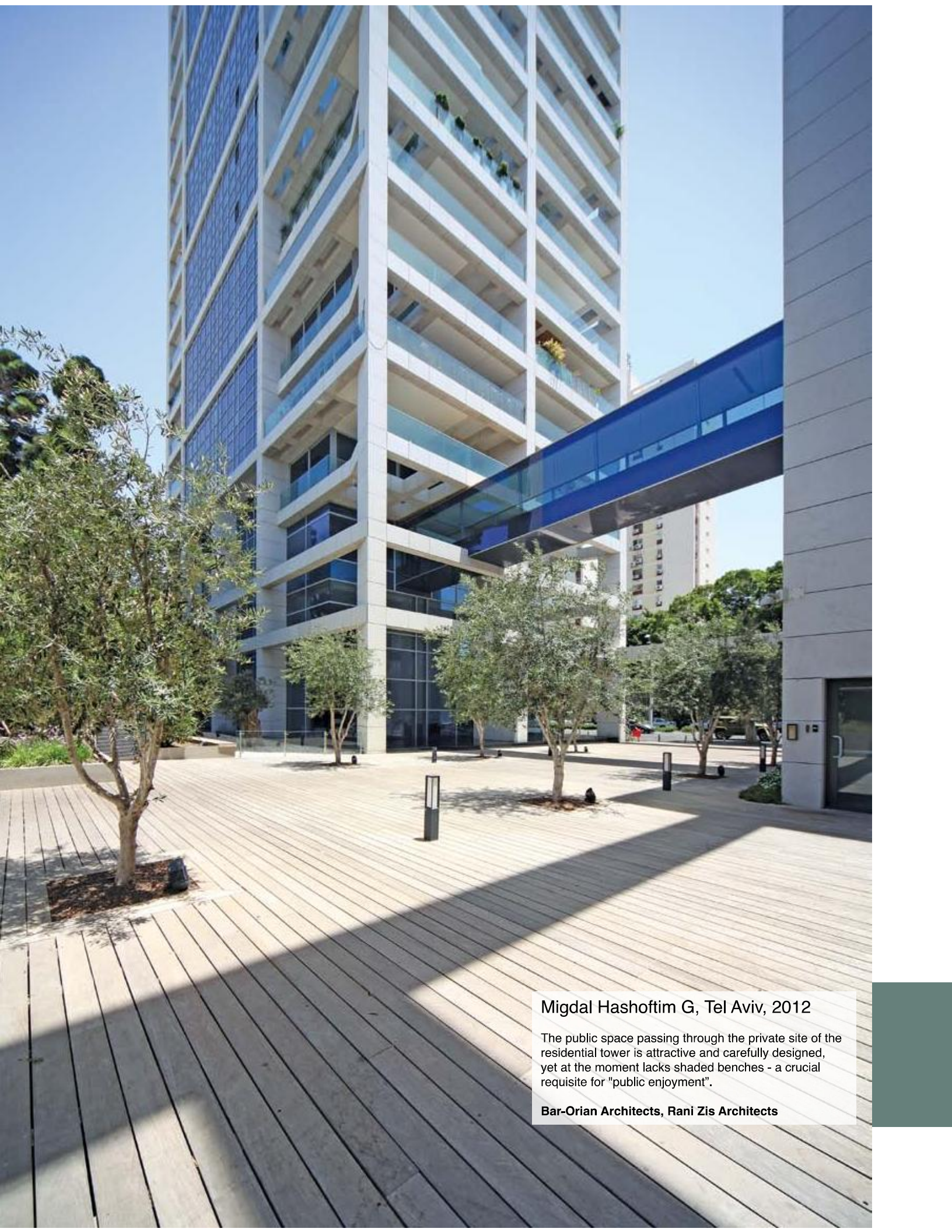

מגדל השופטים G, תל אביב, 2012

המרחב הציבורי העובר בלב המגרש הפרטי של מגדל המגורים, אטרקטיבי ומעוצב בקפידה, אך חסרים בו מקומות ישיבה מוצלים, כדי שפוטנציאל זיקת ההנאה לציבור ימומש הלכה למעשה.

בר-אוריין אדריכלים, רני זיס אדריכלים

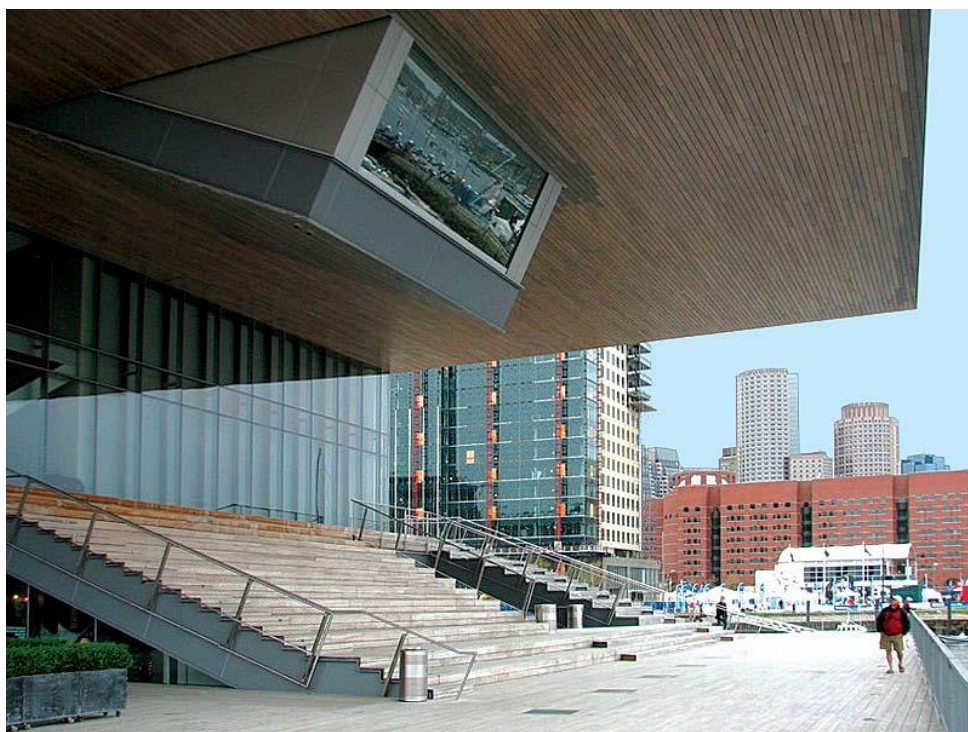

Migdal Hashoftim G, Tel Aviv, 2012

The public space passing through the private site of the residential tower is attractive and carefully designed, yet at the moment lacks shaded benches - a crucial requisite for "public enjoyment".

Bar-Orian Architects, Rani Zis Architects

**Center for Contemporary Art,
Boston, USA, 2006**

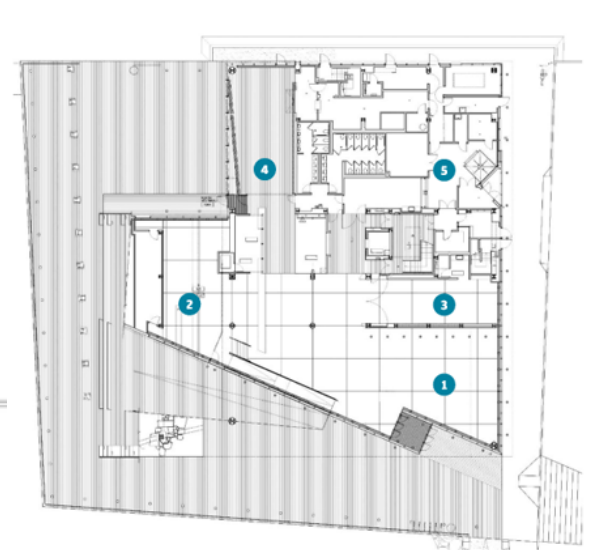
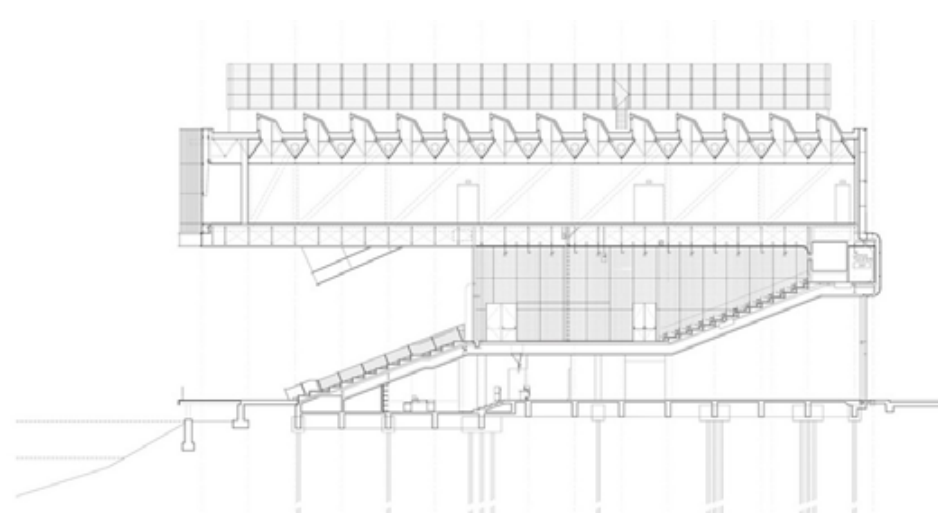
Turning outward towards the public space, the structure provides a theatrical backdrop for passersby. This ethical gesture is further emphasized by the geometric inclination protecting the space at ground level from rain and sun.

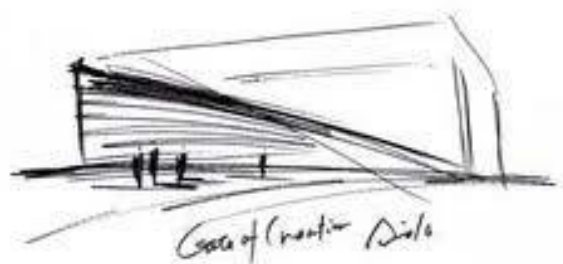
Architects: Diller-Scofidio + Renfro

**מרכז לאמנות עכשווית, בוסטון,
ארה"ב, 2006**

צורת הבניין החורגת מתוך עצמה כלפי המרחב הציבורי, מספקת טריבונות תיאטרליות המוקדשות לעוברי האורח. המחווה האתית הזאת מודגשת גם באמצעות חריגה גיאומטרית המגוננת על המרחב המארח מפני גשם ושמש במפלס הקרקע.

אדריכלים: דילר, סקורפידיו + רנפרו

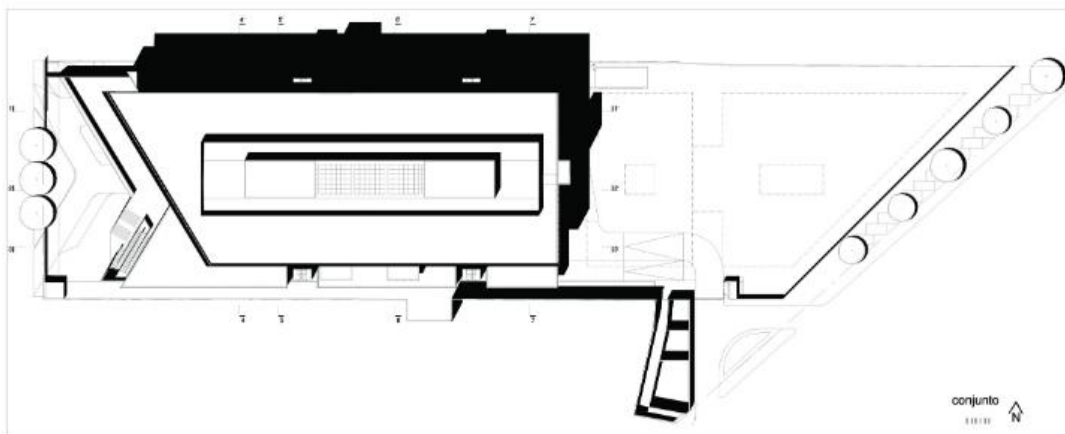
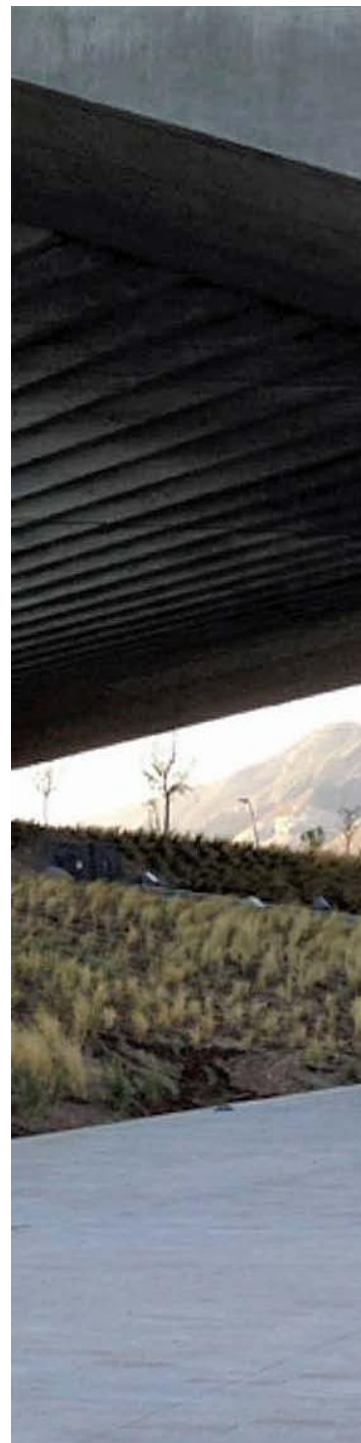

**מרכז גרזה סאדה לאמנות, עיצוב
ואדריכלות, אוניברסיטת מונטריי,
מקסיקו, 2012**

המעבר הציבורי המותווה באופן בולט באמצעות גוף המבנה, מהווה מחוזה אדריכלית המציבה את האתיקה של המרחב בראש סדר העדיפות – שיעור מאלף לסטודנטים לאדריכלות הבאים בין כתליו.

אדריכל: טדאו אנדו

Centro Roberto Garza Sada of
Art, Architecture and Design,
University of Monterrey, Mexico,
2012

The prominent public passageway through the building constitutes an architectural gesture that makes spatial ethics a top priority - a valuable lesson for architecture students.

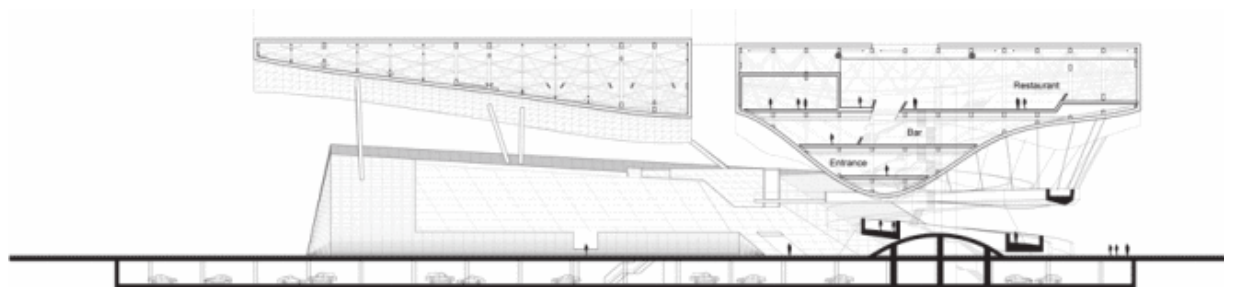
Architect: Tadao Ando

**מרכז בוסאן לקולנוע, דרום קוריאה
2011**

המבנה העצום המתרומם בהתרסה הנדסית, יוצר חלל אירוח רחב ידיים פתוח וחדיר במפלס הקרקע, כדי לחזק את כוונת האירוח, בחלל המוגן מפני שמש וגשם הותקנו טריבונות לישיבה.

אדריכלים: קופ הימלב(ל)א

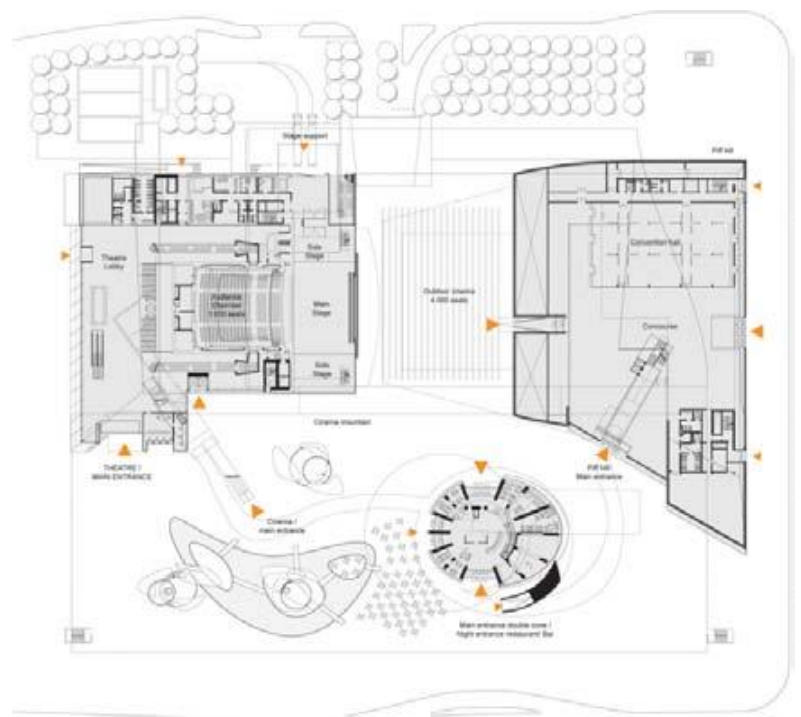

Busan Cinema Center, South Korea, 2011

An engineering feat, this enormous structure creates a spacious and protected space open to all at ground level.

Architects: Coop Himmelb(l)au

Guthrie Theater, Minneapolis Minnesota, USA, 2006

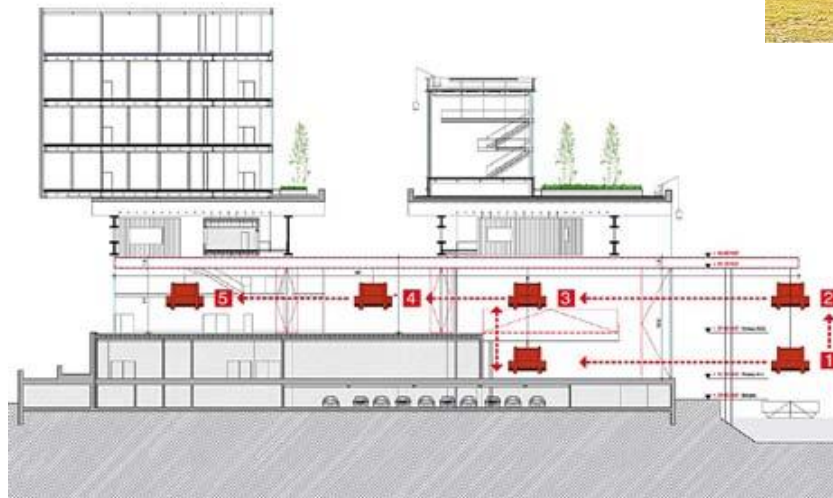
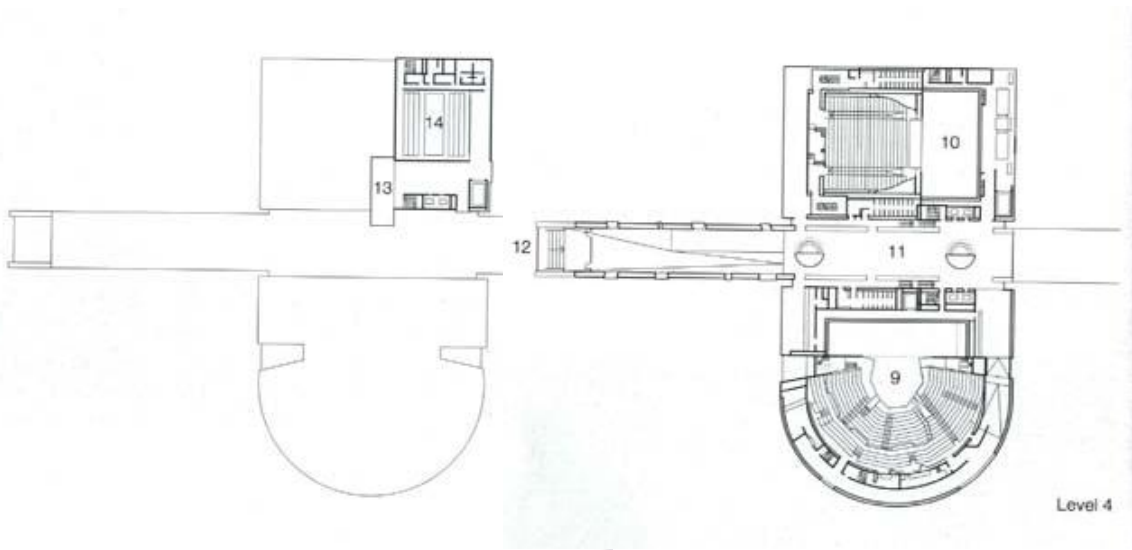
The acute geometric irregularity of the structure expresses a stretching of the limits of feasibility typical of Jean Nouvel. However, the structure has no dimension of random hospitality, those without a ticket to the theater remaining outside.

Architect Jean Nouvel

תיאטרון גוטרי, מיניאפוליס מינסוטה, ארה"ב, 2006

החרגה גיאומטרית חריפה של המבנה מבטאת יציאה אופיינית של ד'אן נובל לצאת מהקופסה ולמתוח את גבולות ההיתכנות, אך אין במבנה שום מימד של הכנסת אורחים אקראית - מי שלא קנה כרטיס לתיאטרון, יישאר בחוץ.

אדריכל: ד'אן נובל

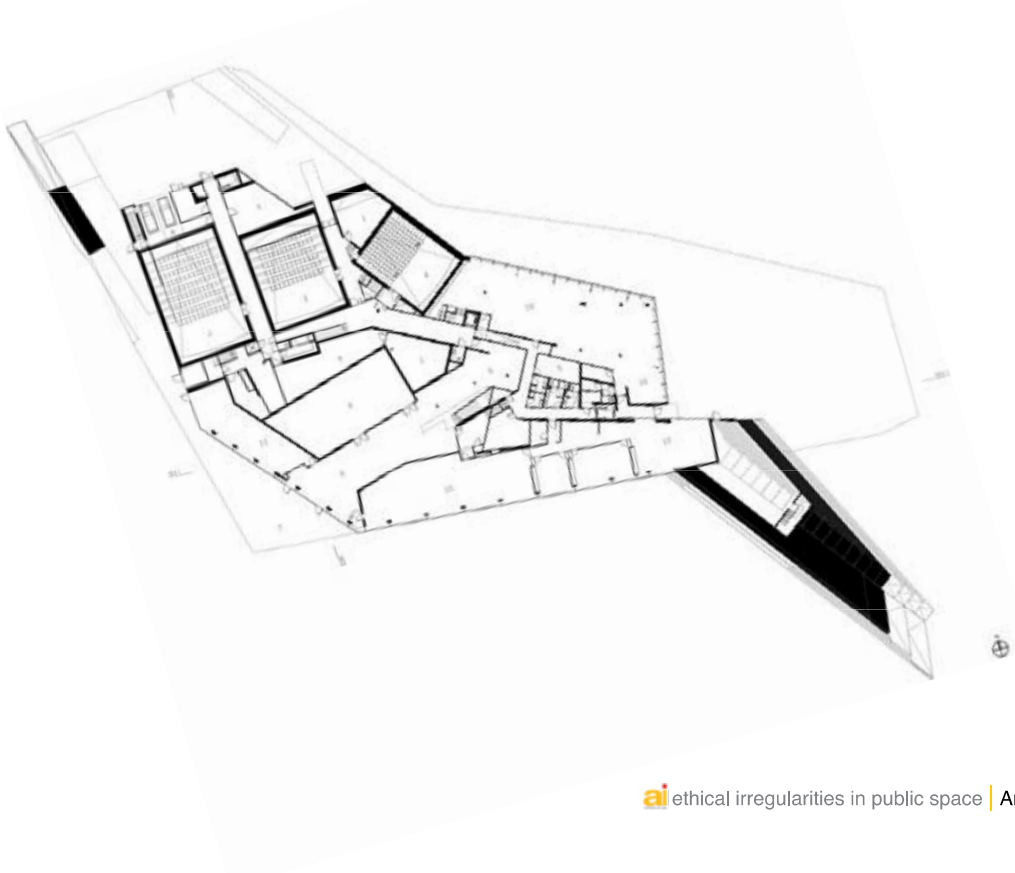

מרכז EYE לקולנוע, אמסטרדם, הולנד, 2012

קונפיגורציה צורנית היוצרת אטרקציה סביבתית, תורמת לשיווק האדריכלות, אך נטולת חריגה מרחבית מכניסת אורחים לטובת עוברי אורח מזדמנים.

אדריכל: דלוגן מאיסל.

the participation of most of the architects operating in Israel during the twenties and thirties. Unlike the 36 other proposals that focused on an object situated at the center of the site, the main object of the winning entry is an open public space opening onto nearby streets and inviting passing guests in without selection or control. That is, the heart of the building lies outside it.

Over the years the building was used as the Zionist leadership center, the general public indeed adopted the place where they conducted conferences, demonstrations and spontaneous gatherings. In painful comparison - our National Institutions at Givat Ram - detached, fenced off and closed ad nauseam.

Hospitality doesn't only belong in public buildings, it can exist in any structure regardless of its purpose. The question is, can an extremely commercial building like a mall benefit from ethical irregularity?

The Hebrew word for mall "Kanyon" was coined by architect David Azrieli with the establishment of the Ayalon Mall in 1985, a hybrid of the Hebrew words "Kniya" (purchase) and "Henyon" (parking lot). Indeed the structure was reduced to just that: a tightly sealed object surrounded on all sides by an extensive parking lot, serving only the commercial purpose for which it was established. You could even say that the enormous structure - which has in the meantime doubled its area - is not only indifferent to its surroundings, but harmful to urban development because it cuts off the road and built up area, leaving it divided from its surroundings.

In contrast, serving the same function, Arim Mall in Kfar Saba, by architect Moshe Tzur in 2002, is totally different.

Defined at its center is an open public square connected to the main street, inviting children, youth, adults and seniors throughout the day and night, with no need for any security selection.

Likewise, there are several cultural centers in the world that clearly go beyond their defined purpose. Namely, instead of being self-enclosed they are open to the public. Among these are the Center for Contemporary Art in Boston by Diller-Scofidio + Renfro (2006), and the Busan Cinema Center in South Korea (2011) by Coop Himmelb(l)au.

Hospitality is therefore the real test of ethical architecture. In its optimal form, public space passes into and through the building. An example of this is the Faculty of Architecture and Art at the University of Monterrey in Mexico, recently completed by Tadao Ando, and the North West School in Tel Aviv, by Eliakim Architects, where the traditional model of a school standing as an object at the center of the site, is challenged while allowing public passage, without violating safety regulations.

Lack of an ethical dimension is already embedded in the town planning system, which defines space division merely according to land ownership. This by nature dictates an acute dichotomy between the private and the public domains, while imposing design maneuvering on limited sites with restrictive building lines.

Breaking through boundaries is therefore possible only with the encouragement of the planning authorities who are primarily responsible for any change. Among the few projects that do manage to make a crack in spatial order, sometimes with only minor but significant acts, are: Zion Square

on Yavne Street in Tel Aviv; the 8 Dubnov domain designed by architect Dan Eytan and the Tav Group and orchestrated by the then city architect - Sergio Lerman; and the Kalisher School designed by Kisselov Kaye Architects in collaboration with landscape architect Yael Moriah. Permeable projects of this kind allow the other to enter their domain, providing mutual enrichment of both private and public domains.

And this is the place to commend the activities of regional planning committees that impose public rights on local entrepreneurs, though in exchange for increased building rights in luxury towers. There are, for instance, right of ways passing through the G residential towers by Bar Orian Architects and Rani Zis Architects, as well as the Lev Ha'ir project on Mazeh St. by architect Ada Karmi-Melamede. Such interventions create a public domain in privately owned sites to which are often added conservation tasks for historic structures.

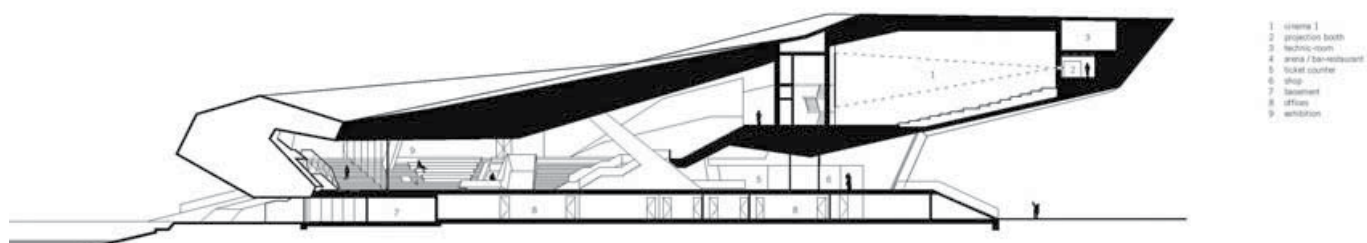
Even if one cannot attribute "ethical" to luxury towers designed for a wealthy population (especially in light of the housing protest), preserving public rights is fundamentally an ethical act. However, the real test of such projects lies in the actual materialization of these rights long after the building is accomplished.

Hence, ethical irregularity is a modest act since hospitality requires not much more than a free passage, with reasonable shade, a bench, fresh drinking water, and if possible - a welcoming cup of coffee.

EYE Film Institute, Amsterdam, Holland, 2012

This formal configuration creates an environmental attraction, contributing to the marketing of architecture, yet without a dimension of hospitality, the structure remains unethical in terms of public rights.

Delugan Meissl Associated Architects

ethical irregularities in urban space | welcoming geometry

architect vered fluk

“We are living in an age of aversion to risk”, said Rem Koolhaas, curator of this year’s Venice Architecture Biennale. “I think that in the world of architecture today we are working in the light of three values alone: comfort, safety and sustainability. These have essentially replaced the traditional principles coined in French - Liberté, égalité, fraternité.

For those in the architectural practice, this has a familiar ring. Planning and zoning are rich in regulations supporting high standards of comfort, safety and sustainability, while lacking standards of liberty, equality and fraternity. Design teams routinely include security, safety, green building and sustainability, but when was the last time you encountered consultants for equality or hospitality?

Our aversion to risks, understandable as it may be, sets off a building mechanism that aims to minimize the friction between various parties with differing ambitions and desires. To avoid complication, entrepreneurs prefer to promote projects for populations with common interests. This leads to an architecture of disconnected enclosures: Office domains, residential or commercial complexes, and so on. Such domains would be separate and fenced off and only those with an immediate connection to its purpose would be invited inside. Anyone else is rejected outright through screening and security fences. For example, only consumers are (really) welcome at a mall; an education center welcomes only those who come to be educated; a health center - those who come to be treated, and so on.

These one-dimensional spaces are comfortable and safe - yet lack the spirit of urban space - the ethics of unconditional hospitality.

I learned about the concept of ethics from Dr. Dror Pimentel in a series of lectures on architecture and philosophy we held together this year at the “Halalim” gallery, 70 Hayarkon, Tel Aviv. “Ethics is not a code of laws. In fact in principle it doesn’t have a single law. Meaning - taking a stand in terms of the other and, accordingly, discussed in terms of hospitality and welcome. Ethical relationship to the other is a ‘non relational relationship’ - a situation where on one hand there is no indifference to the other, but on the other hand no hostility either.”

In architecture, the ‘other’ consists of those who move freely in the public space. Thus ethical architecture exists when there is a voluntary irregularity in favor of hospitality towards passersby beyond the limited purpose of the building.

The desire for architectural irregularity in general is a creative fantasy that has accompanied the history of architecture

from its inception; an expression of the human urge to step ‘outside the box’ and stretch the limits of feasibility.

Urban areas are flooded with experimental forms of this kind. Prominent examples of this are the Guthrie Theater designed by architect Jean Nouvel in Minnesota (2006) or the Eye Film Institute, Amsterdam by Delugan Meissl Associated Architects (2011). In both, formal irregularity exists, but it is merely for marketing value, without which we would probably not be aware of them. Since they are cut off from their surroundings, no urban ethical thought was invested in them, at the heart of which, as mentioned, lies hospitality.

An illuminating ethical irregularity in favor of voluntary hospitality towards others is National Institutions House on King George Street, Jerusalem. Designed by architect Yohanan Ratner, the two-storey building is the result of a contest held in 1928 with

the taste of peaches and longing for quiet

editorial

Tell me, I'm sometimes asked, how do you decide what to write about in the editorial? Well ... it depends on what's going on outside, my inner state of mind, and if possible – a slight or very very slight connection to architecture, after all, everything written afterwards is about architecture. This time, I must admit, I have a problem: the general atmosphere is not great at all, my inner state is nothing to write home about, and the connection with architecture is overly strong - when on one side, buildings are being demolished, and on the other there is an immediate need to reinforce them, and vice versa.

With the dreadful pain of life lost in the background, we are experiencing three phenomena of self-destruction: first - the cardinal role of social networks as gossip machinery – a sponge for requests, pleas and prayers, while being a spitting pot for shameful profanity, in comparison with which the curse “your mother’s vagina” may be considered a blessing.

The second phenomenon is the externalization of Left vs. Right, religious vs. secular, and in particular - moderates vs. extremists. History has shown that fraternal hate-rage during war has led to destruction. Enough is enough guys, hating is a self-disgust that can't be vomited out, nor is there any way back.

The third phenomenon which is, in my view, a malignant cancer is the illogical number of commentators flooding the television channels. It's not that I'm against reasonable publicity - but I'm not sure that all the frustrated people given airtime understand that what they say fuels the barbecues - here and there – of people who are hungry for meat, and if possible - with lots of blood.

Since I swore not to say anything personal for or against the war, I decided to present several quotes about things said in other situations, but that still allow everyone to see the situation according to his worldview.

For instance: “To be or not to be is not a matter of compromise. Either you exist or you don't” (Golda Meir);

"Time is the best teacher, but it kills all its pupils" – my late father;

"When small people make a large shadow, it's a sign the sun has set." Written by Saint Exupery in the “The Little Prince”, it has also appeared in “Catcher in the Rye” by J.D. Salinger, and is quoted by Lin Yutang, who also said “I'm not afraid of dying, I just don't want to be there when it happens”.

I think that Astar Shamir's magical song from 1988 best sums up our reality that constantly repeats itself:

The year begins in mid-September
with great and growing rage
Stormy winds fight all directions
Winter kills and cuts down

They say the end of the world is coming
At night the darkness grows
All summer long the skies were red with pain
Below the earth is on fire

And amongst us madness comes and goes
Life makes fools of us too
I seek but cannot find the quiet within me
Where is this leading us to?

An American horror novelist contributed the ending: "To write is human, to edit divine." In this confusing situation, when the exquisite taste of peaches is accompanied by a longing for quiet, water tastes like thirst and the sweetness of the watermelon season touches the holidays with sadness, I'm not sure this is true.

Ami Ran